

Hvem er Karl Barth?

At JOHS. ASMUND

Om et Par Dage faar Aarhus Besøg af en Mand, der i den sidste halve Snes Aar har været Genstand for saa stor Interesse over hele Verden, at kun faa er blevet mere omtalt, højere hyldet og skammeligere smædet end han. Det er *Karl Barth*.

Enhver vil faa Lejlighed til at faa ham at se og høre. En Skildring af hans Ydre, hans særegne Veltalenhed og alt deslige er derfor overflødig.

En Præsentation af *Manden* — hans Historie, hans Gerning, den kunde derimod nok være paa sin Plads. Alle véd noget om »Barthianisme«, de færreste ganske vist noget *rigtigt*, men faa véd, hvem Barth er. Her maa det rigtignok siges, at han selv meget lidt ynder, at man beskæftiger sig med hans Person; men endnu mere maa det dog være ham imod, at hans Navn og Gerning, det, som Offentligheden maa kende, bliver miskendt, som Tilfældet er indtil i Dag; og ingen kan fortænke en Mand i, at han harmes

over, at hans Manddomsalders Kamp for Redelighed og Sandhed i sit Fag og i sin Kirke gøres til et Spillfægtteri, annekteres af Eftersnakkere, forvrænges af lærde og læge Vigtigpetere. Er hans Kamp en Kamp for Saglighed, skylder vi andre ham ogsaa en saglig Vurdering af hans Indsats. Og om en saadan kunde vindes, ogsaa for de brede Skarer, der foreløbig kun følger det løbe koldt ned ad Ryggen, naar Barths Navn nævnes, vilde megen taabelig Diskussion, megen pjaltet Bagtalelse blive kvalt. Et Bidrag til et virkeligt Kendskab og en ærlig Bedømmelse vil da de følgende Linier forsøge at bringe. De bygger for en Del paa Realoplysninger til mig fra Mænd, der kender Karl Barth og hans Værker bedre end de fleste herhjemme.

Karl Barth er født i Basel 1886 som Søn af den kendte Nytestamentler Fritz Barth. Han valgte som Studium Faderens Fag, Theologien, og studerede, som det er Skik i Tyskland, ved forskellige Universiteter, for Barths Vedkommende: Bern, Berlin, Tübingen og Marburg. Under Studiet kom han navnlig under stærk Indflydelse af den berømte Kirkehistoriker Adolf Harnack i Berlin og Etikeren Wilh. Hermann i Marburg. 1909 blev han

tysk Hjelpepræst i Genf, 1911 Sognepræst i Safenwil, Kanton Aargau. I disse Aar sluttede han sig til den kristelig-socialt Bevægelse i Svejts under de kendte Førere Ragaz og Kutter; det stærkeste Indslag fra denne Tid skyldes Kutters Kritik af den liberaliserede, borgerliggjorte Kirke, som han ventede, at Gud vilde forvandle igen Socialismen og lignende Bevægelser; siden har Barth dog taget kraftigt Afstand fra disse Tanker.

I 1917 udgav Karl Barth sit første Skrift, en Prædikensamling: »Suchet Gott, so werdet Ihr leben,« forfattet i Forening med nuværende Domkirkepræst i Basel Eduard Thurneysen. Dette Samarbejde er ogsaa siden blevet fortsat og har bl. a. sat Frugt i den til Dansk oversatte Prædikensamling »Komm, Schöpfer Geist!« 1924 (»Kom, Skaber Aand!«, Hagerup, 1930). Formentlig udkommer inden længe endnu en tredje Samling.

Sin egentlige theologiske Produktion begyndte Barth i 1919 med det store og særprægede Kommentarværk »Der Römerbrief«; dette Hovedværk er i de senere Udgaver blevet stærkt omarbejdet og udvidet, og giver ved sine stadig supplerede Forord et fortræffeligt Indblik i Barths Udvikling og hans Stilling til den efter ham opkaldte

theologisk-kirkelige »Bevægelse«. I 1925 kom »Das Wort Gottes und die Theologie« samt »Die Auferstehung der Toten«, 1927 »Die christliche Dogmatik« I (»Prolegomena zur christlichen Dogmatik«) og »Erklärung des Philipperbriefes«, 1930 »Zur Lehre vom heiligen Geist«, og 1931 »Fides quaerens intellectum«. Desuden er han Forfatter til »Die Theologie und die Kirche« og »Vom christlichen Leben«. Barths sidst udgivne Værk er »Die kirchliche Dogmatik« I, der, som Titlen antyder, er en Omarbejdelse af den i 1927 udgivne »christliche Dogmatik«.

I 1921 opgav Karl Barth sin Præstegerning til Fordel for et Professorat i reformert Theologi i Göttingen; allerede i 1925 forflyttedes han fra de ikke helt rolige Forhold i denne By til Münster, og atter i 1929 til Bonn (ved Røn), hvor han endnu virker.

Den Professor Karl Barth, som med denne Produktion og med sin allerede lange Virksomhed paa ansvarsfulde Poster har samlet hele sin Samtids Opmærksomhed om sig, er i det daglige en yderst hjertelig og ligefrem Mand. Hans Privatliv kommer ikke Offentligheden ved. Men hans embedsmæssige Virksomhed, hans Forhold til Studenterne tør der tales om, og der kan derigennem findes Træk, der fortæller

om den sunde, inciterende og i Ordets allerbedste Forstand overlegne Personlighed, der staar bagved Navnet Karl Barth.

Der studerer i Bonn omkring 500 theologiske Studenter (omtrent som i København). Af disse samler Karl Barth som Regel til sine Forelæsninger ca. 120, hvoraf en Del Udlændinge, især Amerikanere, Ungarere og Skandinaver. Barth plejer, som for Resten ikke faa tyske Universitetslærere, i Sommersemestret at begynde sine Forelæsninger Kl. 7 om Morgenen. — Til hans Øvelser kommer som Regel ca. 40. Men han har tillige en endnu snævrere Kreds, til hvis Deltagere der stilles ret store Fordringer; man skal f. Eks. fra Bladet kunne oversætte to latinske Tekster og angive, om de stammer fra Luther eller Calvin. — Hver Fredag holder han aabent Hus, hvor alle Studenter er velkomne. En Student giver her et Referat af Indholdet af Ugens Forelæsninger, hvorefter disse diskuteres. Både ved saadanne Lejligheder og ogsaa ellers lægger Barth en navnlig for en tysk Professor usædvanlig Taalmodighed for Dagen til at høre paa Indvendinger, selv fra den umodneste Eksrus. At dette gør ham til en afholdt Lærer, er en Selvfølge. Men ogsaa selve den Gæstfrihed, som f.

Eks. de »aabne Huse« vidner om, udmarker Karl Barth og hans Frue; Studenterne kan komme til ham naar som helst, og de vil da i Reglen træffe ham i hans Kontor, hvor han arbejder staaende ved sin Læsepult, iført en tarvelig, gul Lærredsjakke og med en Shagpipe i Munden; et saadant Besøg indledes altid med, at Gæsten faar Lov at tale, mens han mønstres opmærksomt af Professoren; naar denne saa har dannet sig et Billede af sin Mand, kommer et eller andet centralt Spørgsmaal, der sætter Manden paa Prøve. Men det er altid en oprigtig Venlighed, han lægger for Dagen, en Venlighed, som det intet Skaar gør i, at han ofte kan irettesætte yderst skarpt, saaledes naar en Student ikke refererer fuldt loyalt, hvad en anden har sagt eller skrevet.

Det skal tilføjes, at Karl Barth ogsaa stadig øver megen Indflydelse ved sin Prædikenvirksomhed. Som tidligere Præst og som positiv Theolog i dybeste Forstand er det ham intet mindre end en Nødvendighed at prædike. Og mange vil mene, at hans Prædikener endog er det ypperste, han har skrevet; de indskrænker sig ikke til de to nævnte Prædikensamlinger, men fortsættes i det under hans Medvirken udgivne store Tidsskrift »Zwischen den

Zeiten»; de heri optagne Prædikener er holdt i Bonn.

— Det er ikke Hensigten her at give et Indblik i Karl Barths Theologi, saa lidt som det tilsigtes at definere det omstridte Begreb »Barthianisme«. De, der vil kende hans Theologi og hans Forkyndelse, naar det dog ikke uden at læse ham, eller til Nød ved grundigt at tilegne sig et af de desværre altfor faa virkelig retfærdige og fyldestgørende Referater, som foreligger. Og om Begrebet »Barthianisme« kan det kort siges, at det for de 99 pCts Vedkommende er falsk Varebetegnelse, og det i særlig Grad her i Danmark; man mindes derom atter og atter af Barth selv, naar han, ofte yderst voldsomt, vender sig imod den Dannen-Skole og de Plagiater, som hans originale Tanker har fremkaldt.

Men der skal just i denne Forbindelse henvises til en Kendsgerning, som ofte tilsløres: Karl Barth er ikke blot en selvstændig Aand, som vitterlig har givet Stødet til en markant Nyorientering indenfor hele den protestantiske Theologi og Kirke; han er ogsaa en Mand, der er i Udvikling. Vi faar nu at høre Karl Barth af i Dag. Men ingen maa dermed have Lov at tro, at man saa kender den Mand om 10 Aar, ej heller, at man dermed har faaet en Ekstrakt af hans Tanker

igennem hans 12 Professoraar. Det er just det værdifulde ved ham, at han ikke er standset paa det Punkt, hvor han har eynet at aabenbare et helt nyt Perspektiv for sit Fag og for sin Tro; han har aldrig ladet sig nøje med foreløbige Resultater, aldrig ladet sig stædigt standse ved tilsyneladende Maal. Han har ønsket i ethvert givet Øjeblik at være Sandheden tro, saavidt det blev ham givet, og fra Stund til Stund at vække andre til personligt Arbejde med Sagen.

Da dette er saa betydningsfuldt et Forhold for Forstaaelsen af Karl Barth, skal det kort belyses ved en Henvisning til hans sidste Bog, som for Øjeblikket kun er 4 Maaneder gammel.

Karl Barth staar i den almene Bevidsthed som Føreren indenfor »den dialektiske Theologi«. Han er her stadig blevet nævnt sammen med en Række andre moderne tyske Theologer, især Bultmann, Brunner og Gogarten; og disse Mænd anses den Dag i Dag, trods deres personlige Forskeligheder og visse theologiske Særstandpunkter, for en saa kraftigt sammenvejset Blok, at intet skulde tænkes at kunne skille dem. Men i sin nye Dogmatik indtager Barth en skarp Frontstilling overfor sine hidtidige Kombatanter; saaledes polemiserer han kraftigt med de her nævnte tre Mænd,

hvor han mere eller mindre udtrykeligt anklager for at gaa i den store Romantiker Schleiermachers Fodspor. Men ogsaa de af ham selv skabte Former og Synspunkter tages op til en saa indgaaende Revision, at der hermed sættes Skel i den dialektiske Theologi; det maa være tilladt, trods det specifikt theologiske deri, at nævne som Eksempel, at den af ham tidligere saa stærkt hævdede Sætning »finitum non capax infiniti« (det endelige kan ikke rumme det uendelige) nu opgives som interesseløs og erstattes med Sætningen »homo peccator non capax verbi Domini« (det syndige Menneske kan ikke rumme Guds Ord), hvilken Sætning ikke er filosofisk som den første, men »praktisk«, jfr. Forandringen af Bogers Titel fra »kristelig« til »kirkelig«. Ja, saa vidt gaar Barth, at han nu vil tale om dette Forhold mellem Mennesket og Guds Ord som en »Erfaring«, som »Mystik«! Hvilket dog ikke medfører, at Barth fremtidig kan tages til Indtægt af Erfarings theologien; det fremhæves stærkt, at denne »Erfaring« har »en anden Side«, som hedder: at ingen kan skaffe sig den af sig selv, den er en fri Naadegave; at der ikke kan fastsættes en bestemt psykologisk Form for den; og at den aldrig vil være Genstand for Opmærksomhed, men vise bort fra sig selv hen

paa Guds Ord, som er den eneste Vishedsgrund.

— Lad det hermed aabent være tilstaaet, at Karl Barth ikke hører til de Mænd, som dovne Folk kan nyde uden videre Anstrengelse. De, der vil komme let til »Sandheden«, de, der sværger til de glatte, afrundede »Resultater« — de skal ikke give sig i Lag med ham.

Men om nogen vil kende en Mand, der formaar at vise nye Veje — ofte trange Veje, en Mand, der kan overbevise, saa man bøjer sig i Ærbødighed, men ogsaa kan ægge til Modsigelse, saa man stejler, da høre man Karl Barth. Og dette er det vel overflødigt at nævne: at uden at kende ham, kender man overhovedet ikke det ejendommeligste Afsnit i vor Tids Theologi og Kristendomsopfattelse. Skal det saa koste nogen Ulejlighed, saa er den vel anvendt. Og skulde man kun opnaa at faa sagt Nej til Barth, da fik man nok derigennem lært at sige et bedre Ja til sit eget, end før, — eller maaske et helt klart Ja til det bedste; og saa vilde dette dog ogsaa være et Ja til Karl Barth!

JOHS. ASMUND

selv, alle fuldmyndige Arvinger, dele alt, eftersom Testamentet har ordnet det, eller hvad har Skifteretten dermed at gøre?

4) Vi Arvinger er i to forskellige Kommuner, hvilke Kommuner skal have Arveafgiften?

Mangeaarig Abonnent.
Svar:

1) 140 Kr.
2) Det afhænger af, hvad der staar i Testamentet; men antagelig kan den længstlevende faa Lov at hensidde i uskiftet Bo.

3) Det afhænger ligeledes af, hvad der staar i Testamentet. Kræver dette ikke offentligt Skifte, kan Arvingerne skifte privat, dersom de er enige herom og til Stede i Landet.

4) Arveafgiften tilfalder Staten og indbetales i Tilfælde af privat Skifte til den Skifteret, hvorunder Dødsfaldet sorterer.

Dato-Spørgsmaal.

Svar til Fru T.: Nytaarsdag 1888 var en Søndag.

Aarhus konservative Vælgerforening.

Svar til en mangeaarig Abonnent: Vælgerforeningens Kontor er hos Bogtrykker P. Busch, Reklametrykkeriet, Ryesgade 23. Kontingentet er 4 Kr. aarligt pro persona.

Start af Mejerludsalg.

Svar til Enken, der vil starte et lille Mejeri- og Brødsalg: Det er muligt, der findes et Legat, der kan sætte Dem i Vej. Herom vil De kunne faa nærmere Oplysning i Aarhus-Vejviserens Legat-Afdeling (kan faas til Genemsyn i Aarhus Stiftstidendes Cen-

Tidsregning.

Under hvilken romersk Kejser begynder vor Tidsregning? V. H.

Svar: Kejser Augustus.

Englands største —

Hvad hedder Englands største dramatiske Digter? V. H.

Svar: Shakespeare.

Avance.

Naar man køber en Vare for 45 Øre og sælger den for 90 Øre, hvor mange pCt. har man da tjent? F.

Svar: Vi mener 100 pCt., idet Fortjenesten bør beregnes paa Grundlag af Indkøbsprisen. Mange Forretningsfolk hævder imidlertid, at der kun er tjent 50 pCt., idet Fortjenesten bør beregnes af Udsalgsprisen.

Kommunisternes Folketingsmandater.

Svar til P. S. og S. S.: Kommunisternes ene Folketingsmandat blev vundet paa et Amtsmandat i Københavns Amt, der medførte, at Kommunerne fik Mandat Nr. 2 paa et Tillægsmandat i Sønderjylland.

Krisehjælp.

Svar til P. N.: De er formentlig berettiget til Krisehjælp i Viby og bør derfor henvende Dem til Hjælpekasen der.

»I Nat eller aldrig.«

Er Badestedet Zern, hvor Filmen »I Nat eller aldrig« foregaar, identisk med Byen Lugano? Turisten.

Svar: Badestedet Zern er enten Cassarate eller Castagnola paa Vejen fra Lugano ud til Gandria.